

Konferencja „Od Westerplatte do Norymbergi. II wojna światowa we współczesnej historiografii, muzealnictwie i edukacji”, Muzeum Stutthof w Sztutowie, 2-5 września 2009 r.

Spis treści

Przedmowa

I. Wojna zaczęła się w Gdańsku. Prawne i militarne aspekty agresji Niemiec i Rosji Sowieckiej na Polskę

Grzegorz Bębik

Gdzie rozpętała się wojna? Sprzeczności i kontrowersje 2

Maciej Franz

Ocena przygotowań i działań Polskiej Marynarki Wojennej we wrześniu 1939 roku 8

Władysław Szarski

Bateria Laskowskiego i jej dowódca Zbigniew Przybyszewski 13

Elżbieta Grot

Eksterminacja i represje wobec Polonii gdańskiej w latach 1939-1940 23

II. Cywilne aspekty działań wojennych i wykonywania okupacji

Elżbieta Rojowska

Prawo polskie wobec zbrodni nazistowskich 34

Andrzej Gąsiorowski

Fenomen Polskiego Państwa Podziemnego 42

Agnieszka Łuczak

Eksterminacja elit narodu polskiego w Wielkopolsce w 1939 r. 57

Aleksandra Pietrowicz

Życie codzienne w okupowanej Wielkopolsce (1939-1945) 66

Maciej Krotofil

Czas wojny i okupacji oczyma wielkopolskiej rodziny 75

Anna Nowakowska

Życie codzienne emigrantek w okupowanej Francji 1940-1944 80

Adam Staniszewski

Carl Herslow – szwedzki kurier polskiego podziemia w latach 1939-1942 89

Paweł Knap, Christian Sowiński

Wokół akcji „Synteza”. Działalność wywiadowcza Polaków wobec fabryki benzyny syntetycznej w Policach (1941-1945) 96

Bogdan Chrzanowski

Polityczne aspekty Powstania Warszawskiego 1944 r. w świetle zachowanych dokumentów 101

Bartosz Nowożycki
Losy ludności cywilnej wielkich miast (Wilna, Lwowa, Lublina oraz Warszawy) w konsekwencji Powstania Powszechnego i Operacji „Burza” (1944-1945) 108

Dorota Sula
Przesiedlenie ludności polskiej w latach 1944-1947 z ziem wschodnich wcielonych po 1039 roku do ZSRR ... 117

Sylwia Grochowina
Proces Norymberski jako element propagandy Polskiej Partii Robotniczej (1945-1946) 129

Bożenna Sucharska
Obudzone sumienie, poczucie winy, czy świadomość Norymbergi? Zapiski R. Hössa jako przykład „rozmowy” człowieka z nazizmem – Autobiografia – Moja dusza, rozwój, życie i przeżycia R. Hössa 141

Katarzyna Kącka
Likwidacja Prus – w opinii środowisk politycznych, naukowych i publicystycznych 152

Magdalena Marcinkowska
Rewindykacje muzealiów z Niemiec 160

III. Czarna księga pamięci niemieckich obozów koncentracyjnych i sowieckich łagrów w czasie drugiej wojny światowej. Sprawcy i ofiary

Edmund Nowak
Jeńcy polscy w dwóch reżimach totalitarnych w latach II wojny światowej 172

Jacek Lachendro
Stan badań nad dziejami KL Auschwitz i postulaty badawcze 179

Piotr Setkiewicz
Początki zagłady Żydów w KL Auschwitz 186

Marek Orski
Stan badań i postulaty badawcze w zakresie roli i funkcjonowania byłego obozu niemieckiego Stutthof 198

Monika Tomkiewicz
Transporty więźniów z obozu pracy w Prawieniszkach koło Kowna do obozu koncentracyjnego Stutthof 209

Marek Orski, Kazimierz Cebulak
Wykorzystanie niewolniczej i przymusowej siły roboczej przy pracach hydrotechnicznych w Delcie Wisły i nad Zalewem Wiślany w latach II wojny światowej 216

Barbara Sawicka
KL Gross-Rosen – przegląd piśmiennictwa i perspektywy badawcze 229

Dagmara Mrozowska
Prawda i pamięć. Zagłada Romów w getcie łódzkim i Chełmnie nad Nerem 236

Izabela Pieniężna
Zakonnice i zakonnicy w niemieckich więzieniach i obozach zbiorczych w Kraju Warty 1939-1945 241

IV. Kształtowanie współczesnej polityki edukacyjnej w zakresie popularyzacji i upowszechniania wiedzy o II wojnie światowej i jej skutkach. Misja instytucji pamięci w XXI wieku

Karol Kościelniak
Rola prasy w propagowaniu historii 259

Krzysztof Steyer <i>Polska szkoła filmowa wobec tematu wojny i okupacji</i>	265
Joanna Szczutowska <i>...martwa wiedza nabiera życia – film fabularny w edukacji historycznej</i>	271
Dariusz Wierzchoś <i>Polacy w Gułagu. Obraz codzienności radzieckiej w świetle wspomnień Polaków zgromadzonych w Archiwum Towarzystwa Przyjaciół Pamiętnikarstwa</i>	275
Anna Jackowska <i>Procesy Wiktora Krawczeki i Dawida Rousset przeciwko „Lettres Francaises” (1949-1950) – epizody, czy przełom? Próba postawienia problemu</i>	285
Anna Ziębińska-Witek <i>Problemy wizualizacji Holokaustu – ekspozycje w muzeach miejscach pamięci</i>	293
Zuzanna Bogumił <i>Miejsca pamięci Gułagu – historia represji sowieckich w muzealnych interpretacjach</i>	297
Andrzej Kacorzyk <i>Struktura odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu</i>	310
Marek Białokur <i>„Nie o zemstę, ale o pamięć wołają ofiary”. Kształcenie i wychowanie młodzieży w miejscach pamięci na przykładzie seminarium „Auschwitz – historia i symbolika”</i>	315
Marta Berecka <i>Edukacja w miejscu pamięci Auschwitz</i>	321
Violetta Rezler-Wasielewska <i>„Pedagogika pamięci” – program edukacyjny Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach Opolu. Założenia i doświadczenia</i>	324
Agnieszka Fedorowicz <i>Współczesne formy upamiętniania wiedzy o martyrologii Polaków dystryktu lubelskiego w świetle działalności Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem”</i>	328
Krzysztof Malicki <i>Czy przeszłość ma dziś znaczenie dla młodych ludzi? Wnioski z socjologicznych badań studentów Polski południowo-wschodniej</i>	334
Zofia Heppner <i>Edukacja historyczna i kontrowersyjne zagadnienia II wojny światowej – rola nauczyciela w budowaniu właściwych postaw poznawczych ucznia</i>	343
Sylwia Owsieńska <i>Pielęgnowanie tradycji w Zespole Szkół w Sztutowie im. Pamięci Ofiar Stutthofu elementem misji szkoły</i>	348
Anna Popielarczyk-Pałęga <i>Funkcjonowanie pojęcia tożsamość narodowa i tożsamość regionalna wśród uczniów szkoły podstawowej w miejscowości Książki</i>	353
Sławomir Maślikowski <i>Zagłada i martyrologia w świadomości szkolnej</i>	360
Marcin Owsieński <i>Program „Ostatni świadkowie” i wystawa „Świadkowie generacji” w Muzeum Stutthof. Głos w dyskusji na temat misji miejsc pamięci w XXI wieku</i>	364

Indeks osobowy	370
Indeks geograficzny	377